

— — — — —  
**547**

Na osnovu članova 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 17/00, 1/05, 11/06 i 13/11), a u vezi sa članom 14. stav 2. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), Vlada Tuzlanskog kantona, na sjednici održanoj dana 08.10.2013. godine, donosi

## **O D L U K U**

### **I.**

Usvaja se Dokument okvirnog Budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014. – 2016. godina.

### **II.**

Dokument okvirnog Budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014. – 2016. godina je sastavni dio ove odluke.

### **III.**

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Bosna i Hercegovina  
- Federacija Bosne i Hercegovine -  
TUZLANSKI KANTON  
VLADA  
Broj: 02/1-14-22644/13  
Tuzla, 08.10.2013. godine

PREMIJER KANTONA  
Sead Čaušević, v.r.

## **DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA TUZLANSKOG KANTONA ZA PERIOD 2014. - 2016.GODINA**

### **Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godinu**

Izrada dokumenta okvirnog budžeta (DOB) za trogodišnji period već je postala ustaljena praksa na svim nivoima vlasti u BiH, pa tako i u Federaciji Bosne i Hercegovine. DOB predstavlja rezultat srednjoročnog procesa planiranja, koji se radi u „10 koraka“, a namjena mu je da postavi strateški okvir i gornje granice resursa, umutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet. Ovakva koncepcija izrade DOB-a predstavlja osnovu projekcije prihoda i rashoda za period 2014-2016. godina i identificira ključne budžetske opcije i pitanja vezana za politike, što će direktno uticati na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u navedenom srednjoročnom ciklusu.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pomognu vlastima da razviju kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i godišnji budžet, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika navedenim u predstojećoj razvojnoj strategiji BiH i strategiji socijalne uključenosti i drugim strateškim dokumentima usvojenim od strane Vlade.

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014.- 2016. godine koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isti period. Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda na nivou Kantona, objedinjujući podatke o fiskalnom stanju Kantona, općina i vanbudžetskih fondova.

Dokument okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godinu izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2014. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2015.- 2016. godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period 2014.- 2016. godina, koje je donijela Vlada Tuzlanskog kantona dana 22.08.2013. godine, broj: 02/1-14-18456-3/13 i Dokumenta okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014-2016. godine.

Ministarstvo finansija Tuzlanskog kantona predlaže Vladi Tuzlanskog kantona da razmotri i usvoji Dokument okvirnog budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014. - 2016. godina, kao osnovu za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u Tuzlanskom kantonu za fiskalnu 2014. godinu.

### **Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze**

#### **2.1. Uvod**

U ovom poglavlju su dati osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze koje predstavljaju temelj izrade Dokumenta okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godina.

U prvom dijelu poglavlja (2.2.) su prikazani tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u naredne tri godine u BiH i Federaciji BiH. U dijelu 2.2. prikazano je predviđanje kretanja nacionalnih računa (bruto društvenog proizvoda BDP, potrošnje, investicija, izvoza i uvoza) u BiH i Federaciji BiH, a u dijelu 2.3 date su pretpostavke i osnovi ciljevi makroekonomske politike.

#### **2.2. Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u BiH i Federaciji BiH za period 2014. - 2016. godina**

Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze su bazirane na prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Institucijama BiH, Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog ministarstva finansija.

Na ekonomska kretanja u BiH i Federaciji BiH u prethodnom periodu direktno je uticala recesija u zemljama okruženja. U 2012. godini zabilježen je realni pad BiH ekonomije od -0,2% koji je direktno uticao na pad domaće potražnje i izvoza, i pored realnog smanjenja vanjskotrgovinskog deficitia roba. Do pada domaće potražnje došlo je, kako u domenu privatne potrošnje, tako i u domenu investicija, uglavnom kao posljedica negativnih trendova zaposlenosti i realnih plata, realnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva u zadnje tri godine.

U skladu sa poboljšanjem situacije u okruženju, očekuje se da će ekonomija BiH i Federacija BiH zabilježiti skroman realni rast od 0,9% 2013. godine, te izvjesno poboljšanje rasta od 2,2% 2014. godine. Uz pretpostavku blagog jačanja izvozne potražnje trebalo bi doći i do skromnog realnog rasta izvoza, te u skladu s tim i blagog povećanja broja zaposlenih, raspoloživog dohotka građana, kao i realnim rastom privatne potrošnje. Tek od 2014. godine u BiH i FBiH se očekuje ozbiljnije povećanje investicija i ekonomske aktivnosti.

U periodu 2015.- 2016. godine očekuje se dalje postepeno povećanje ekonomskog rasta, uglavnom kao posljedica pozitivnih kretanja u okruženju. U BiH i Federaciji BiH se očekuje ekonomski rast od 3,5% u 2015. godini, odnosno 4,2% u 2016. godini, kao rezultat postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje. Javne investicije bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

##### **2.2.1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja**

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva finansija, koje su date u narednim tabelama može se vidjeti da se između 2011. i 2012. godine u BiH i Federaciji BiH desio pad nominalnog BDP-a od 2,2% (sa 3,1% na 0,9%), dok se u narednim godinama očekuje porast, te se u 2015. i 2016. godini očekuju stope rasta kao u godinama prije ekonomske krize

Tabela 1. – Makroekonomski pokazatelji za period 2011.-2016. godinu

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
<b>Nominalni BDP u mil KM</b>	27,24	27,496	28,023	29,118	30,621	32,339	
Nominalni rast u %	3,10%	0,90%	1,90%	3,90%	5,20%	5,60%	
<b>BDP deflator (prethodna godina = 100)</b>	101,2	101,2	101	101,6	101,6	101,4	
<b>Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)</b>	26,926	27,179	27,746	28,646	30,14	31,899	
Realni rast u %	2,00%	-0,20%	0,90%	2,20%	3,50%	4,20%	
<b>Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %</b>	3,00%	2,20%	1,50%	1,80%	1,80%	1,60%	
<b>Potrošnja u mil KM</b>	28,202	28,589	29,353	30,484	32,011	33,659	
Vladina potrošnja u mil KM	6,017	6,138	6,275	6,478	6,768	7,087	
Privatna potrošnja u mil KM	22,184	22,451	23,078	24,006	25,243	26,572	
<b>Investicije u mil KM</b>	5,299	5,23	5,324	5,784	6,382	7,311	
Vladine investicije u mil KM	771	925	1,064	1,33	1,663	2,028	
Privatne investicije u mil KM	4,47	4,241	4,215	4,418	4,666	5,227	
<b>Nacionalna bruto štednja u % BDP-a</b>	10,40%	10,20%	10,10%	11,00%	12,00%	13,60%	
Vladina štednja u % BDP-a	-1,20%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	
Privatna štednja u % BDP-a	11,60%	8,70%	8,60%	9,50%	10,50%	12,10%	
<b>Bilans tekućeg računa u mil KM</b>	-2,46	-2,421	-2,482	-2,588	-2,707	-2,916	
<b>Bilans tekućeg računa u % BDP-a</b>	-9,00%	-8,80%	-8,90%	-8,90%	-8,80%	-9,00%	
Nominalni Rast uvoza u %	12,50%	-1,80%	4,10%	7,40%	8,80%	11,20%	
Nominalni Rast izvoza u %	10,90%	-4,00%	3,10%	7,30%	8,80%	11,30%	

Napomena:Izvor podataka Direkcija za ekonomsko planiranje, mart 2013. godine

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2011. godini je doživjela rast od 3,0%, u 2012. godini bilježi rast od 2,2%, a projicirano je da se u 2013. godini zaustavi na 1,5%, da bi projekcije u naredne dvije godine trebale zabilježiti blagi rast. Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP od 2011. do 2012. godine bilježi pad od oko 0,2% godišnje, projekcija za 2013. godinu je sa stagnacijom tj. 10,1%, dok se za naredne dvije godine planira blagi rast.

## 2.2.2. Projekcije BDP na nivou Federacije BiH

Makroekonomski pokazatelji na nivou Federacije Bosne i Hercegovine daju se u narednom pregledu

Tabela 2. – Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH<sup>1</sup> za period 2013. - 2016. godine

- miliona KM-

Indikator	Procjene FMF-a		Projekcije FMF-a			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
<b>Nominalni BDP u mil. KM</b>	17,406	17,570	17,907	18,606	19,567	20,665
Nominalni rast u %	3,1%	0,9%	1,9%	3,9%	5,2%	5,6%
<b>Realni BDP u mil. KM (prethodna g. = 100)</b>	17,206	17,367	17,730	18,305	19,259	20,383
Realni rast u %	2,0%	-0,2%	0,9%	2,2%	3,5%	4,2%

U protekle dvije godine ekonomija Federacije BiH je ostvarila skroman ekonomski rast. Prema procjenama Federalnog ministarstva finansija nominalni BDP za 2012. godinu iznosio je 17,57 milijardi KM sa nominalni rastom od 0,9% u odnosu na 2011. godinu, dok je realni BDP za 2012. godinu iznosio je 17,36 milijardi KM sa realnim padom od -0,2% u odnosu na 2011. godinu.

Prema projekcijama za 2013. i 2014. godinu nominalni BDP bi trebao imati nominalni rast od 1,9%, odnosno 0,9% u odnosu na 2012. godinu. U narednom trogodišnjem periodu očekuje se rast nominalnog BDP-a koji bi trebao dostići 5,6% u 2016. godini

<sup>1</sup> Izvršena procjena FMF-a na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u Prema podacima iz Godišnjeg biltena "Bosna i Hercegovina u brojevima 2012." Agencija za statistiku BiH, Sarajevo mart 2013. i na osnovu podataka DEP-a iz materijala: "DOB makroekonomske projekcije 2014-2016." Sarajevo, mart 2013. godine.

### **2.2.3. Realni sektor**

#### **2.2.3.1. Industrijska proizvodnja**

Fizički obim industrijske proizvodnje na nivou BiH se u 2013. godini projicira sa rastom od oko 2%, u 2014. godini od približno 4,5%, a tokom 2015. - 2016. godine rastom od približno 6%.

Nakon pada u 2012. industrijske proizvodnje u Federaciji BiH od 4,3%, tokom 2013. godine očekuje se poboljšanje proizvodnje u elektro-energetskom sektoru gdje se očekuje povećanje proizvodnje električne energije od oko 7% što bi trebalo rezultirati rastom izvoza električne energije od oko 6% u odnosu na prethodnu godinu.

Značajnu ulogu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH ima drvo-prerađivačka industrija, industrija namještaja, hemijska industrija, auto industrija i mašinska industrija, koje su isto tako važni nosioci industrije u predkriznom periodu, mogle tokom 2013. ostvariti proizvodnju jednaku nivou iz 2012. godine.

U toku 2014. godine, a na osnovu prognoza međunarodnih institucija, očekuje se dalji znatan oporavak svjetske ekonomije što će se pozitivno odraziti na opravak zemalja regionala i Bosne i Hercegovine. Poboljšanje izvozne potražnje rezultirat će povećanjem proizvodnje u svim sektorima industrijske proizvodnje u Federaciji BiH gdje se, kao i prema projekcijama DEP-a, očekuje godišnji rast proizvodnje od oko 4,5%.

Prema prepostavkama i projekcijama DEP-a, tokom 2013. godine očekuje se rast izvoza roba i usluga od 3,1%, dok će uvoz rasti po nešto višoj stopi koja će iznositi 4,1%. Za 2014. godinu, očekuje se rast izvoza od 7,3% i uvoza po stopi od 7,4%. Prema procijenama i prognozama uvoz u 2015. godini imat će rast od 8,8%, dok će u 2016. godini blago porasti i iznosi 11,2%. Na drugoj strani, izvoz će bilježiti identični rast od 8,8% u 2015. godini, odnosno 11,3% u 2016. godini.

Što se tiče vanjskotrgovinskog poslovanja u F BiH za prva dva mjeseca 2013. godine ostvaren je izvoz za 17,7% više u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz u istom periodu veći za 6,8%.

Pretpostavlja se da će sa rastom industrijske proizvodnje doći i do daljeg smanjenja bilansa vanjske trgovine, što bi u značajnoj mjeri doprinijelo stabilnosti ekonomije BiH i Federacije BiH.

#### **2.2.3.2. Tržište rada**

Ukupan broj zaposlenih lica u BiH u 2013. godini mogao bi se minorno uvećavati (0,1%) u odnosu na 2012. godinu. Nešto bolja dešavanja na tržištu rada se očekuju u 2014. godini kada bi moglo doći do potpunog zaustavljanja negativnih trendova na tržištu rada. Snažniji rast EU i bh. ekonomije se očekuje u 2015. i 2016. godini što bi trebalo otvoriti mogućnost za upošljavanje i kreiranje novih radnih mjestava.

Broj zaposlenih u Federaciji BiH u 2012. godini se smanjio za 0,7%, dok se u isto vrijeme broj nezaposlenih lica povećao za 2,7%, što se odnosi uglavnom na privatni sektor. Zbog nedovoljne poslovne aktivnosti došlo je do otpuštanje radnika, ali i smanjenje realnih primanja u 2012. godini.

S druge strane, u javnom sektoru se ne očekuju značajnije promjene broja zaposlenih u odnosu na 2012. godinu, zbog primjene važećih budžetskih restrikcija. To znači da bi broj zaposlenih u 2013. godini mogao ostati na istom nivou kao prethodne godine.

Veći pomaci na tržištu rada se ne mogu očekivati, ali bi se moglo desiti postepeno usporavanje negativnih dešavanja. Tako se očekuje da bi ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH mogao dosegnuti stopu rasta od 1,9% u 2015. godini, dok bi se ta stopa rasta u 2016. godini mogla kretati oko 2,1%.

Što se tiče plata također nije realno očekivati značajnu stopu rasta u 2013. godini tako da bi prosječna neto plata u BiH i Federaciji mogla biti veća za 0,9% u odnosu na 2012. godinu. Procjenjuje se da bi se prosječna neto plata u nominalnom iznosu u 2014. godini mogla uvećati za oko 2,2%, u 2015. godini za 3,3% a u 2016. godini za 3,9%.

#### **2.2.3.3. Cijene i inflatorna kretanja**

Pošto je kretanje cijena u BiH značajno determinisano eksternim faktorima prilikom projekcija bh. inflacije uzete su u obzir svjetske cijene energetika, hrane i EU inflacija. Od domaćih komponenti uzeto je u obzir novo uvećanje akciza na duhanske proizvode u BiH od januara 2013. godine. Imajući u vidu pomenuto, u BiH možemo očekivati nešto sporiji rast cijena u 2013. godini (1,5%). Rast cijena u BiH u 2014. godini može se očekivati do 1,7%. Sličan rast cijena se očekuje i u periodu 2015.-2016. (1,7%, odnosno 1,6% respektivno).

#### **2.2.3.4. Finansijski sektor**

Ukupne devizne rezerve BiH na kraju 2012. godine zabilježile su skroman rast od 1,3%, a ukupna novčana masa rast od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Skroman ekonomski rast koji je projiciran u 2013. godini trebao bi biti početak oporavka i sa stanovišta deviznih rezervi. Ovdje se ne smiju izostaviti planirani prilivi novčanih sredstava po osnovu Stand-by aranžmana zaključenog prethodne godine, nova zaduženja i krediti iz inostranih izvora finansiranja, kao i skromni prilivi doznaka iz inostranstva. Projekcije su da bi ukupne devizne rezerve na kraju godine mogle porasti za 1%, a novčana masa za oko 4%.

U 2014. godini se očekuje veći priliv novčanih sredstava, kroz direktna strana ulaganja i kredite kod inostranih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalih oblika investicija. Takođe, vanjskotrgovinske aktivnosti, koje idu u pozitivnom smjeru, su pretpostavka da će devizne rezerve zabilježiti nešto brži rast, koji bi mogao iznositi oko 5%. Projekcije daljeg rasta depozita i deviznih rezervi, dovest će do rasta novčane mase koji se projicira na oko 6%.

Za 2015. i 2016. godinu se pretpostavlja da će biti godine daljnog bržeg rasta svih privrednih aktivnosti, pa je očekivano da će devizne rezerve ostvariti rast nešto iznad 6% za 2015. i više od 7% u 2016. godini. Projekcije rasta privrednih aktivnosti, kao i povećanje priliva novčanih sredstava, pretpostavka su bržem rastu depozita u odnosu na prethodne godine, što bi trebao biti dovoljan indikator rasta novčane mase koja bi trebala biti između 7% i 10%, što znači ponovno uspostavljanje stabilnog monetarnog sektora.

### **2.3. Osnovne prepostavke i ciljevi makroekonomске politike BiH i Federacije BiH u periodu 2014. - 2016. godina**

Prepostavke rasta bazirane su, kao i u ranijim godinama, kao rezultat postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje zahvaljujući jačanju zaposlenosti i inostranih priliva novca, s napomenom da se ne smiju zaobići javne investicije koje bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora

Osnovni makroekonomski ciljevi FBiH u narednom srednjoročnom periodu su:

Makroekonomská stabilnost

- Stabilnost finansijskog sektora
- Restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti
- Očuvanje tržišta rada i provođenje mjera za povećanje zaposlenosti
- Održivi razvoj
- Evropske integracije
- Socijalna uključenost.

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomské stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se poći od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda.

Značajan uticaj na BiH ekonomiju će imati i ulazak Hrvatske u EU. Osim očekivanih negativnih trendova po pitanju izvoza u Hrvatsku, očekuje se i da će ovo ubrzati pristupne procese u BiH. Na taj način FBiH može dobiti dopunska finansijska sredstva iz drugih izvora za potrebe procesa evropskih integracija, a najznačajnija je pretpripravna finansijska pomoć Evropske unije, tj. finansijski instrument EU za period 2007. – 2013. godine pod nazivom Instrument pretpripravne pomoći (IPA).

#### **2.4. Makroekonomski pokazatelji koji se odnose na Tuzlanski kanton**

Makroekonomski pokazatelji Tuzlanskog kantona za period 2009. - 2012. godina dati su u sljedećem pregledu:

Tabela 3.-Markoekonomski pokazatelji TK u periodu 2009.-2012.

	<b>2009.</b>	<b>2010.</b>	<b>2011.</b>	<b>2012.</b>
Izvoz (000) KM	769.537	1.024.561	1.136.705	979.775
Uvoz uvoza izvozom (000) KM	1.068.765	1.246.785	1.386.654	1.258.049
Pokrivenost uvoza izvozom	72,00%	82,18%	81,97	77,88
Saldo robne razmjene	-299.228	-222.224	-249.949	-278.274
Neto plate	725,82	727,93	733,59	734,79
Zaposlenost	81.875	81.419	82.946	80.767
Nezaposlenost	89.250	92.128	95.194	98.289
Indeks industrijske proizvodnje (u odnosu na prethodnu godinu)	87,2	105,2	108,5	100,9

#### **2.4.1. Fizički obim industrijske proizvodnje**

Privreda Tuzlanskog kantona je u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu ostvarila rast industrijske proizvodnje od 0,9%.

Prema glavnim industrijskim granama, industrijska proizvodnja u Tuzlanskom kantonu u odnosu na Federaciju BiH je slijedeća:

Tabela 4.-Fizički obim proizvodnje FBiH i TK

	<b>2012/2011</b>	
	<b>FBIH %</b>	<b>TK %</b>
<b>Industrija ukupno</b>	<b>-4,3</b>	<b>0,9</b>
-Energija	-10,7	-23,1
-Intermedijarni proizvodi, osim energije	-2,5	-5,3
-Kapitalni proizvodi	-3,7	0,4
-Trajni proizvodi za široku potrošnju	24,7	79,0
-Netrajni proizvodi za široku potrošnju	0,4	-8,2

U šesnaest privrednih grana je došlo do pada proizvodnje u odnosu na isti period prošle godine, dok je rast ostvaren u osam privrednih grana, i to kod proizvodnje duhanskih proizvoda, tekstila, hemikalija, baznih metala, proizvodnji mašina i uređaja, električnih mašina, ostalih prevoznih sredstava, te namještaja.

#### **2.4.2. Vanjskotrgovinska razmjena**

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u 2012. godini iz Tuzlanskog kantona ukupno je izvezeno proizvoda u vrijednosti od 979.775.000 KM što je u odnosu na 2011. godinu manje za 13,81%. U isto vrijeme je došlo i do pada uvoza od 9,27%, odnosno uvezeno je roba u vrijednosti od 1.258.049.000,00 KM. Pokrivenost uvoza izvozom je 77,88%. Rast izvoza ostvaren je kod industrijskih materijala, kapitalnih proizvoda i proizvoda za široku potrošnju, dok je do pada kod izvoza hrane i pića, goriva i maziva i transportnih sredstava i njihovih dijelova. U odnosu na 2011. godinu zabilježen je rast uvoza hrane i pića, kapitalnih proizvoda i proizvoda za široku potrošnju, dok je kod ostalih kategorija došlo do pada uvoza.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Tuzlanskog kantona su Njemačka, Slovenija, Italija, Hrvatska i Austrija.

#### **2.4.3. Zaposlenost, nezaposlenost, plate**

Nakon značajnog porasta broja zaposlenih koji se za period 2006. – 2007. g. povećao za oko 10.000, od 2008. godine je prisutno stalno smanjenje broja zaposlenih u Tuzlanskom kantonu što predstavlja jedan od najvećih problema privrede Kantona:

Tabela 5. –Zaposlenost u TK u periodu 2009. - 2012. g.

	<b>2009.</b>	<b>2010.</b>	<b>2011.</b>	<b>2012.</b>
<b>Zaposlenost</b>	81.882	82.636	82.946	80.767

Na kraju 2012. godine, nezaposlenost u Tuzlanskom kantonu je dostigla nivo od 98.289 osoba. U posljedne četiri godine bilježimo konstantan porast broja nezaposlenih, a u odnosu na 2009. godinu u Zavodu za zapošljavanje Tuzlanskog kantona je evidentirano 9.039 osoba više.

Tabela 6. –Nezaposlenost u TK u periodu 2009. - 2012. g.

	<b>2009.</b>	<b>2010.</b>	<b>2011.</b>	<b>2012.</b>
<b>Nezaposlenost</b>	89.250	92.037	95.194	98.289

U posljedne četiri posmatrane godine u Tuzlanskom kantonu evidentno je stagniranje prosječno isplaćene neto plate:

Tabela 7. –Zaposlenost u TK u periodu 2009. - 2012. g.

	<b>2009.</b>	<b>2010.</b>	<b>2011.</b>	<b>2012.</b>
<b>Prosječna neto plata</b>	725,82	733,88	733,59	734,79

Prosječna neto plata za 2012. godinu u Tuzlanskom kantonu je ispod prosjeka Federacije BiH koji iznosi 830 KM za 11,5%.

Najviše prosječne neto plate u Tuzlanskom kantonu su u sektoru proizvodnje i opskrbe električnom energijom, plinom i vodom, dok su najniže prosječne neto plate u građevinarstvu.

### **Poglavlje 3: Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza**

#### **3.1. Uvod**

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

Fiskalna strategija za ovaj srednjoročni period temelji se na srednjoročnim makroekonomskim izgledima i opštim politikama Vlade, koja uključuje i mјere Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize u cilju očuvanja fiskalne održivosti Federacije Bosne i Hercegovine.

Vlada Federacije BiH je poduzela niz aktivnosti u cilju ublažavanja posljedica globalne ekonomske krize i unapređenja poslovнog ambijenta koji bi omogućio efikasno privređivanje i ekonomski razvoj.

Negativan ekonomski rast odražava se na fiskalni bilans u Federaciji BiH, koji pokazuje deficit svih nivoa vlasti, pa je neophodno pored smanjenja javne potrošnje obezbijediti nedostajuća sredstva od međunarodnih finansijskih institucija (MMF-a, Svjetske banke), kako bi se pokrio deficit.

Polazeći od makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja, za naredni srednjoročni period očekuje se blago povećanje prihoda od indirektnih i direktnih poreza, kao i neporezних prihoda, s tim da treba imati u vidu ograničene fiskalne kapacitete u kojima će budžeti na svim nivoima vlasti funkcionišati u ovom periodu.

#### **3.2. Porezna politika u Federaciji BiH**

U oblasti porezne politike i javnih prihoda dosadašnje aktivnosti bile su usmjerene na dogradnju i unapređenje poreznog sistema kroz izmjene postojećih propisa i donošenje novih, u cilju harmonizacije propisa na teritoriji Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kako bi se stvorili jednakci uslovi privređivanja za privredne subjekte na teritoriji Bosne i Hercegovine i harmonizacija istih sa propisima EU, kao i aktivnosti na iznalaženju rješenja smanjenja opterećivanja poslodavaca uz postojanje fiskalne održivosti vanbudžetskih fondova.

U narednom periodu, polazeći od makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja za ovaj srednjoročni period, očekuje se blago povećanje prihoda od indirektnih i direktnih poreza, kao i ostalih neporeznih prihoda, s tim da treba imati u vidu ograničene fiskalne kapacitete u kojima će budžeti na svim nivoima vlasti funkcionišati u ovom periodu.

Saglasno svojim nadležnostima Fiskalno vijeće je 15.06.2012. godine utvrdilo dokument „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“ za period 2013.- 2015. godina u skladu sa Zakonom o Fiskalnom vijeću u BiH, a s ciljem ispunjenja obaveza, saglasno fiskalnim prilagodavanjima ugovorenim sa MMF-om i potpisivanja stand by aranžmana sa MMF-om, kako bi se i na taj način ograničio i smanjio evidentan deficit budžeta svih nivoa vlasti.

#### **3.3. Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda**

Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine preuzete su u aprilu 2012. godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje (UIO).

Ovo Odjeljenje je u sklopu procesa pripreme Dokumenta okvirnog Budžeta dužno da u skladu sa obavezama iz Zakona o finansiranju institucija BiH izradi projekcije prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije prihoda bazirane su na sljedećim pretpostavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja izrađenim od strane Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuti period,
- Politikama u području indirektnih poreza koje se odnose na:

- Ukipanje carina na uvoz dobara porijeklom iz EU u sklopu posljednje faze liberalizacije predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Efekti se ispoljavaju samo u 2013. godini;
  - Primjenu člana 21. Zakona o akcizama, koji podrazumijeva kontinuirano usklađivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU. Projekcije uključuju efekte povećanja posebne akcize na duhan u 2013. godini sa 0,60 na 0,75 KM po pakovanju, kao i planiranog kontinuiranog povećanja iste u 2014. i 2015. za 0,15 KM po pakovanju cigareta.
- c. Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije iz aprila 2013. godine na Jedinstvenom računu umanjene su za 2013. godinu za 119,3 miliona KM u odnosu na projekcije iz oktobra 2012. godine. Najveće korekcije odnose se na prihode od PDV-a (za 65,3 miliona KM) i od akciza (za 49,8 miliona KM). U narednom pregledu daju se projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2013.- 2016. godina:

Pored tekućih i historijskih trendova naplate, projekcije prihoda od indirektnih poreza uzimaju u obzir i druge mnogobrojne inpute, kao što su makroekonomske projekcije, preferencije potrošača, politike kompanija, te najave izmjena politika.

Tabela 8. – Projekcije ukupnih prihoda na nivou BiH u mil. KM

	Izvršenje 2012	Revidirane projekcije 2013	Projekcije			Godišnje stope promjene			
			2014	2016	2016	2013 /2012	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015
<b>PDV</b>	3.162,80	3.203,40	3.267,80	3.385,30	3.523,60	1,3%	2,0%	3,6%	4,1%
Akcize	1.299,20	1.294,30	1.314,10	1.337,40	1.370,10	-0,4%	1,5%	1,8%	2,4%
Carine	223,5	208,3	223,7	243,4	270,6	-6,8%	7,4%	8,8%	11,2%
Putarina	285,7	277,7	275,3	282,4	301,9	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
Ostalo	18,2	19,7	20	20,4	20,7	8,4%	1,7%	1,7%	1,7%
<b>UKUPNO:</b>	<b>4.989,40</b>	<b>5.003,30</b>	<b>5.100,90</b>	<b>5.268,80</b>	<b>5.487,00</b>	<b>0,3%</b>	<b>1,9%</b>	<b>3,3%</b>	<b>4,1%</b>
Putarina 0,10 KM	-114,3	-111,1	-110,1	-113	-120,8	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
<b>Projicirani neto prihodi JR za korisnike budžeta</b>	<b>4.875,10</b>	<b>4.892,30</b>	<b>4.990,80</b>	<b>5.155,90</b>	<b>5.366,20</b>	<b>0,4%</b>	<b>2,0%</b>	<b>3,3%</b>	<b>4,1%</b>

Revidiranje projekcija iz oktobra prošle godine izvršeno je naniže u svim godinama narednog srednjoročnog perioda. Čak je i ostvareno u 2012. godini bilo ispod projekcija.

Prema preliminarnom izvještaju UIO po vrstama prihoda u martu 2013. godine, po odbitku povrata, naplaćeno je 12,4% manje nego u istom mjesecu 2012. godine. Na nivou kvartala ove godine naplata prihoda je manja za 2,8% u odnosu na isti kvartal prošle godine. Negativni trend je dodatno pogoršan i povećanjem povrata indirektnih poreza. Naplata PDV, kao dominantne vrste indirektnih poreza, već nekoliko godina opterećuju rastuće isplate povrata obveznicima i međunarodnim projektima, tako da je u prvom kvartalu 2013. godine isplaćen nominalno najviši iznos povrata od 2008. godine. U odnosu na prošlu godinu zabilježen je rast povrata od 18,2%. Enorman rast povrata u prvom kvartalu odnosi se na povrate međunarodnim projektima sa stopom od 62,7%.

Pripadajući dio prihoda od indirektnih poreza korisnicima u Federaciji BiH, u skladu sa metodologijom raspodjele s Jedinstvenog računa trezora, zavisi od troškova finansiranja države, a zatim utvrđenoj visini plana otplate vanjskog duga.

Tabela 9. - Revidirane projekcije prihoda na Jedinstvenom računu za 2013. godinu i period 2014. - 2016. godina

Raspodjela prihoda sa JR po nivou vlasti	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013.-2016. godina	4.990.153.555	5.003.300.000	5.100.900.000	5.268.800.000	5.487.000.000
Putarina	114.476.843	111.100.000	110.100.000	113.000.000	120.800.000
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013-2016. za korisnike budžeta	4.875.676.712	4.892.200.000	4.990.800.000	5.155.800.000	5.366.200.000
Država *	750.000.000	750.000.000	750.000.000	780.000.000	780.000.000
Raspoloživi iznos za raspodjelu nakon izdodataka za državni budžet	4.125.676.712	4.142.200.000	4.240.800.000	4.375.800.000	4.586.200.000
Vanjski dug /Federacija	292.786.516	501.752.551	538.683.014	381.837.015	424.622.016
Poravnanja (između entiteta)	12.923.249				
Prihodi Federacije sa JR	2.602.064.302	2.644.380.480	2.707.326.720	2.793.510.720	2.927.830.080
Prihodi Federacije sa JR nakon otplate vanjskog duga i poravnanja	2.296.354.537	2.142.627.929	2.168.643.706	2.411.673.705	2.503.208.064
Prihodi Federalnog Budžeta sa JR	831.280.342	775.631.310	785.049.022	873.025.881	906.161.319
Prihodi kantonalnih budžeta sa JR	1.182.163.316	1.103.024.858	1.116.417.780	1.241.529.623	1.288.651.511
Prihodi općinskih budžeta sa JR	193.353.052	180.409.272	182.599.800	203.062.926	210.770.119
Prihodi direkcija cesta sa JR	89.557.827	83.562.489	84.577.105	94.055.274	97.625.114
Prihodi od putarine 0,10KM/I	60.787.204	58.994.100	58.463.100	60.003.000	64.144.800

Raspodjela projiciranih prihoda korisnicima u Federaciji BiH uradena je prema GAP-ovom (Projekat upravne odgovornosti) modelu raspodjele, koristeći propisanu formulu raspodjele tih prihoda utvrđenu Zakonom o pripadnosti javnih prihoda između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste.

### 3.4. Projekcije prihoda od direktnih poreza

Drugi najznačajniji prihod budžeta svih nivoa vlasti - porez na dobit, čija su zakonska rješenja usaglašena sa propisima Republike Srpske, prije svega kada je u pitanju visina porezne stope od 10%. Zakon je pretrpio jednu izmjenu u smislu usklajivanja sa međunarodnim računovodstvenim standardima, jačanja potencijala banaka za odobravanje kredita i reguliranje poslovanja mikrokreditnih društava.

Prateći projekcije makroekonomskih pokazatelja za 2013. godinu i period 2014. -2016. godina, kao i trendove kretanja ove vrste prihoda, revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za Federaciju BiH u 2013. godini i periodu 2014. - 2016. godina daju prilično optimističnu sliku. U 2013. godini očekivani nivo ostvarenja trebao bi biti za 6,5% veći u odnosu na prethodnu godinu, dok projekcije za period 2014. - 2016. godina predviđaju rast, i to: za 2,17% u 2014. godini, za 3,47% u 2015. godini, dok je u 2016. godini predviđen rast za 4,14%.

Prema projekcijama prihoda po osnovu poreza na dohodak procjenjuje se da će u 2013. godini projicirani rast biti 2% u odnosu na izvršenje prethodne godine. U periodu 2014. - 2016. godina također se predviđa rast, i to: za 2% u 2014. godini, 5% u 2015. godini i u 2016. godini rast od 6%.

### 3.5. Projekcije prihoda vanbudžetskih fondova

Projekcije ukupnih prihoda vanbudžetskih fondova u FBiH, po osnovu doprinosa za penziono, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti bez ostalih neporeznih prihoda i sredstava finansiranja u periodu 2014.-2016. godina projicirani su u skladu sa stopama realnog rasta GDP-a, odnosno 2,2%, 3,5% i 4,2% u odnosu na prethodnu godinu:

Tabela 10. – Projekcije poreznih prihoda vanbudžetskih fondova u mil. KM

<b>Prihodi (KM mil)</b>	<b>Izvršenje</b>	<b>Revidirane projekcije</b>	<b>Projekcije</b>		
			<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Fond zdravstvenog osiguranja	1.059	1.079	1.103	1.141	1.189
Fond PIO/MIO	1.472	1.500	1.533	1.587	1.653
Fond za zapošljavanje	120	122	125	129	134
<b>UKUPNO:</b>	<b>2.650</b>	<b>2.701</b>	<b>2.760</b>	<b>2.857</b>	<b>2.977</b>

Napomena: u vanbudžetske fondove uključeni su samo porezni prihodi-dopirinosi, bez neporeznih prihoda i primitaka

### 3.6. Politika prihoda za nivo Tuzlanskog kantona

U narednim tabelarnim pregledima daju se projekcije indirektnih i direktnih poreza za nivo Tuzlanskog kantona za period 2014.-2016. godina dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija Sarajevo.

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine pojedinačno za period 2014.-2016. godina urađena je prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda i na bazi statističkih podataka.

Projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa trezora za nivo Tuzlanskog kantona u narednom trogodišnjem periodu su sljedeće:

Tabela 11. – Projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa za Tuzlanski kanton

<b>Indirektni porezi (KM)</b>	<b>Projekcija 2014.</b>	<b>Projekcija 2015.</b>	<b>Projekcija 2016.</b>
<b>Tuzlanski kanton ukupno (I + II + III)</b>	<b>238.633.072,00</b>	<b>265.375.592,00</b>	<b>273.201.305,00</b>
I Kanton	191.960.754,00	213.472.920,00	219.768.065,00
II općine TK ukupno	37.086.349,00	41.242.447,00	42.458.654,00
III Direkcija cesta TK	9.585.969,00	10.660.225,00	10.974.586,00

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa za 2014. godinu za nivo Tuzlanskog kantona očekuje se u iznosu od 238.633.072,00 KM, od čega za Kanton iznos od 191.960.754,00 KM, za općine iznos od 37.086.349,00 KM i Direkciju cesta TK iznos od 9.585.969,00 KM .

Porez na dobit preduzeća, izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, predstavlja u cijelosti prihod Kantona, i u narednom trogodišnjem periodu projicira se u sljedećim iznosima:

Tabela 12. – Projekcije prihoda od poreza na dobit

<b>Porez na dobit (KM)</b>	<b>Projekcija 2014.</b>	<b>Projekcija 2015.</b>	<b>Projekcija 2016.</b>
Tuzlanski kanton	15.107.687,00	15.621.349,00	16.246.203,00

Projekcije prihoda od poreza na dohodak, uključujući zaostale obaveze po osnovu poreza na plate, za nivo kantona su sljedeće:

Tabela 13. – Projekcije prihoda od poreza na dohodak (uključeni zaostali porezi na plaće)

<b>Porez na dohodak (KM)</b>	<b>Projekcija 2014.</b>	<b>Projekcija 2015.</b>	<b>Projekcija 2016.</b>
<b>Ukupno</b>	<b>44.639.737,00</b>	<b>46.961.003,00</b>	<b>49.590.819,00</b>
I Tuzlanski kanton	29.256.884,00	30.778.241,00	32.501.823,00
II općine TK	15.382.853,00	16.182.762,00	17.088.996,00

### 3.6.1. Projekcije prihoda za općine

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa za općine Tuzlanskog kantona očekuje se u sljedećim iznosima za period 2014.- 2016. godina:

Tabela 14. – Pojekcije prihoda sa Jedinstvenog računa za općine TK u KM

OPĆINE TK	Projekcija 2014.	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.
Banovići	1.685.099,00	1.873.941,00	1.929.202,00
Čelić	1.072.110,00	1.192.256,00	1.227.415,00
Doboj Istok	800.953,00	890.712,00	916.979,00
Grčanica	4.015.167,00	4.465.128,00	4.596.801,00
Gradačac	3.547.690,00	3.945.263,00	4.061.606,00
Kalesija	2.857.149,00	3.177.336,00	3.271.034,00
Kladanj	1.232.310,00	1.370.409,00	1.410.821,00
Lukavac	3.228.919,00	3.590.770,00	3.696.659,00
Sapna	1.040.375,00	1.156.965,00	1.191.083,00
Srebrenik	3.273.248,00	3.640.066,00	3.747.409,00
Teočak	571.403,00	635.437,00	654.176,00
Tuzla	9.426.887,00,	10.483.315,00	10.792.459,00
Živinice	4.335.039,00	4.820.847,00	4.963.009,00
<b>UKUPNO:</b>	<b>37.086.349,00</b>	<b>41.242.447,00</b>	<b>42.458.654,00</b>

Prihodi od poreza na dohodak na nivou općina za period 2014.- 2016. godina projiciraju se kako slijedi:

Tabela 15. – Projekcije poreza na dohodak za općine TK u KM

OPĆINE TK	Projekcija 2014.	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.
Banovići	1.071.148,28	1.126.847,99	1.189.951,48
Gračanica	887.154,46	933.286,49	985.550,54
Gradačac	807.163,94	849.136,47	896.688,11
Kalesija	491.930,55	517.510,94	546.491,55
Kladanj	500.357,28	526.375,86	555.852,91
Čelić	206.353,65	217.084,04	229.240,75
Lukavac	1.535.116,96	1.614.943,04	1.705.379,85
Srebrenik	778.980,42	819.487,40	865.378,69
Tuzla	7.001.108,77	7.365.166,43	7.777.615,75
Živinice	1.477.868,96	1.554.718,15	1.641.782,37
Doboj Istok	307.732,12	323.734,19	341.863,31
Sapna	135.567,56	142.617,08	150.603,63
Teočak	182.370,23	191.853,48	202.597,28
<b>UKUPNO OPĆINE:</b>	<b>15.382.853,20</b>	<b>16.182.761,57</b>	<b>17.088.996,21</b>

### 3.7. Rizici po projekcije prihoda

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uslove u BiH i u svijetu, ostvarenje projiciranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2012.- 2015. godina podložno je sljedećim rizicima:

- Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- Usporavanje ekonomskega oporavka glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;
- Kontinuirano povećanje stope posebne akcize na cigarete u cilju dostizanja minimalnih standarda EU postaje kontraproduktivno bez efikasnih političkih i operativnih mjeru usmjerenih na zatvaranje jaza u poreznom opterećenju cigareta i rezanog duhana i suzbijanje porezne evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje cigareta. Slične distorzije prihoda i tržišta u narednim godinama može izazvati i najavljenovo uvođenje diferencirane akcize na pivo;
- Eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a, značajnog povećanja standardne stope, dodatnog diferenciranja kod akciza na derivate nafte („plavi dizel“ i sl.), pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija, mogu destabilizirati postojeći sistem PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada UIO, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prevara.

### 3.8. Prihodi, primici i finansiranje Budžeta Tuzlanskog kantona

#### 3.8.1. Prihodi, primici i finansiranje Budžeta Tuzlanskog kantona

Projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za Budžet Tuzlanskog kantona za period 2014.- 2016. godina zasnivaju se na revidiranim projekcijama dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija Sarajevo.

Očekivani nivo ukupnih sredstva u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2014. godinu iznosi 350.249.592,37 KM, što je manje za 62.428.163,36 KM ili 15,13% u odnosu na Izmjene i dopune Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu. Na ovaj iskazani pad najvećim dijelom je uticalo to što se u 2014. godini predviđa finansiranje koje je u odnosu na 2013. godinu planirano u iznosu manjem za 36.567.440,13



U svakoj godini narednog trogodišnjeg perioda planiraju se manja sredstva za pokriće viška rashoda nad prihodima i vanjskih otplata u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje na očekivana povoljnija kretanja u naplati prihoda, kao i primjenu restriktivne potrošnje u tom periodu.

### **3.8.1.2. Namjenska sredstva, grantovi, donacije, vlastiti prihodi i primici po osnovu Escrow računa**

Prihodi po ovim osnovama planirani su uglavnom na osnovu dostavljenih zahtjeva budžetskih korisnika za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014.-2016. godina, izuzev kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Projekcije ovih sredstava, posmatrano u ukupnom iznosu, bilježe smanjenje u 2014. godini za 0,81%, u 2015. godini za 5,32%, a u 2016. godini neznatno povećanje od 0,28%.

### **Poglavlje 4: Upravljanje javnim rashodima na nivou Vlade Tuzlanskog kantona**

#### **4.1. Uvod**

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskim kategorijama. U ovom poglavlju se analiziraju i daju preporuke po pitanju strukture potrošnje na plate i naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru, materijalne troškove, kapitalne izdatke i transfere.

Zahtjevi budžetskih korisnika iz Tabela pregleda prioriteta za period 2014.- 2016. godina znatno premašuju fiskalni okvir Budžeta Tuzlanskog kantona u narednom trogodišnjem periodu. Ukupni zahtjevi za 2014. godinu iznose 380.467.533,00 KM, što je za 28.019.396,35 KM ili za 7,94% više u odnosu na Izmjene i dopune Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu. Zahtjevi korisnika za 2015. godinu iznose ukupno 386.852.995,00 KM, a za 2016. godinu 388.148.347,00 KM.

Na osnovu analize i prognoze prihoda, uradene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2014.- 2016. godina.

#### **4.2. Rashodi Budžeta Tuzlanskog kantona**

U 2014. godini se očekuje nastavak smanjenja priliva sredstava u Budžet Tuzlanskog kantona, naročito prihoda od indirektnih poreza. Mjesečne stope rasta od indirektnih poreza znatno su varirale u toku 2013. godine, što je otežavalo izradu projekcija ovog najznačajnijeg prihoda u budžetu. Na to ukazuju i revidirane projekcije ovih poreza od strane Federalnog ministarstva finansija Sarajevo iz aprila ove godine koje su za Tuzlanski kanton za 2014. godinu manje za 11.975.482,00 KM u odnosu na projekcije iz oktobra prošle godine. Takođe, revidirane projekcije prihoda po ovom osnovu su manje za 17.753.162,71 KM u odnosu na planirani nivo u Izmjenama i dopunama Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu.

Ovo ukazuje na to da se uticaji ekonomske krize reflektuju i na Tuzlanski kanton, što se odrazilo na planiranje potrošnje za period 2014.- 2016. godina i prouzrokovalo potrebu za kreditno zaduženje Kantona u cilju pokrića planiranog viška rashoda nad prihodima i vanjskih otplata, i to za 2014. godinu u iznosu od 47.558.420,15 KM, za 2015. godinu u iznosu od 29.601.022,55 KM i za 2016. godinu u iznosu od 21.643.486,76 KM.

Zahtjevi budžetskih korisnika u dijelu rashoda po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti (vlastiti prihodi) i namjenskih sredstva uglavnom su uvaženi kroz trogodišnji period, izuzev u razdjelu Ministarstva, obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Radi lakšeg analiziranja kretanja procijenjenih rashoda i izdataka daje se sljedeći pregled indikativnih gornjih granica ukupnih rashoda i izdataka Budžeta Tuzlanskog kantona za period 2014.-2016. godina:

Tabela 17. - Rashodi, izdaci i finansiranje TK u KM

	Izmjene i dopune Plana 2013.	Projekcija 2014.	index (2014 / Plan 2013.)	Projekcija 2015.	index (2015 / 2014.)	Projekcija 2016.	index (2016 / 2015.)
<b>UKUPNO RASHODI, IZDACI I FINANSIRANJE</b>	<b>352.448.136,65</b>	<b>350.249.592,37</b>	<b>99,38</b>	<b>353.010.717,49</b>	<b>100,79</b>	<b>353.921.866,13</b>	<b>100,26</b>
-finansirani iz budžeta	298.300.650,71	296.543.367,43	99,41	302.161.860,80	101,89	302.930.539,33	100,25
-finansirani iz namjenskih sredstava, grantova,donacija i po osnovu primitaka ESCROW RAČUNA	34.176.447,69	26.374.402,00	77,17	23.501.062,00	89,11	23.511.202,00	100,07
-finansirani iz vlastitih prihoda	19.971.038,25	27.331.822,94	136,86	27.347.794,69	100,06	27.474.124,80	100,46

Rashodi i izdaci finansirani iz budžeta u 2014. godini predviđaju se u iznosu od 296.543.367,43 KM, što je na nešto nižem nivou u odnosu na plan 2013. godine (index 99,41), dok se u 2015. godini projiciraju sa rastom od 1,89%, a u 2016. godini na približno istom nivou kao prethodne godine.

Projekcije rashoda i izdataka iz namjenskih sredstava, grantova i donacija iznose 26.374.402,00 KM i bilježe pad od 22,83% u 2014. godini i 10,89% u 2015. godini, dok su u 2016. godini na nivou prethodne godine.

Rashodi i izdaci koji se finansiraju iz vlastitih sredstava u 2014. godini procjenjuju se u iznosu od 27.331.822,94 KM sa povećanjem od 36,86%, a u 2015. i 2016. godini na gotovo istom nivou.

U sljedećoj tabeli daju se rashodi i izdaci iz budžetskih sredstava po ekonomskim kodovima, te ukupni troškovi po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, grantova i donacija:





	Izvršenje 2012.	Plan 2013.	Projekcija		
			2014.	2015.	2016.
šumarstva i vodoprivrede					
Ministarstvo pravosuda i uprave	21.126.452,33	23.991.429,20	24.679.126,00	25.095.013,00	25.027.225,07
Ministarstvo finansija	7.512.251,81	8.153.311,26	9.064.028,48	13.320.228,55	13.179.479,35
Ministarstvo unutrašnjih poslova	46.095.299,47	48.955.375,00	49.768.117,95	49.957.111,15	50.147.049,33
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice	1.832.493,38	17.877.538,34	5.153.416,26	5.192.253,13	5.243.304,19
Ministarstvo zdravstva	368.116,06	396.568,70	402.745,82	403.979,08	404.984,25
Ministarstvo za boračka pitanja	11.187.680,45	11.982.457,60	11.942.312,00	11.907.395,00	11.907.395,00
Ministarstvo razvoja i poduzetništva	924.577,45	892.552,00	875.546,00	877.230,63	878.923,68
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	1.070.461,57	1.633.207,40	1.610.000,57	1.612.415,75	1.614.843,00
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	37.153.047,06	37.621.020,50	37.663.142,90	37.658.779,34	37.664.943,97
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK	155.278.983,94	161.207.967,64	170.988.235,04	171.582.557,74	172.286.128,06
Kantonalna uprava civilne zaštite	1.182.215,87	2.356.903,50	2.607.533,50	2.309.573,65	2.211.624,00
Kantonalna direkcija robnih rezervi	132.842,90	137.893,80	138.493,80	138.493,80	138.493,80
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	3.541.743,32	3.698.576,60	3.778.023,32	3.790.934,25	3.803.909,77
Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona	582.715,64	662.647,44	662.439,44	664.617,28	666.806,00

Najveće učešće u ukupnom budžetu odnosi se na razdio u resornoj nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta sa procentima učešća u 2014. godini od 48,81 %, te 48,60 % i 48,68% u 2015. i 2016. godini.

#### Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2014.-2016. godina

##### 5.1. Uvod

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrdjenim srednjoročnim prioritetima vlade.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda za period 2014. -2016. godine sadržani u ovom dokumentu utvrđeni su sveobuhvatnim razmatranjem sljedećih ključnih faktora:

- fiskalne politike Vlade Tuzlanskog kantona i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika;
- utvrdjenim prioritetima Vlade Tuzlanskog kantona.

U skladu sa osnovnim ciljevima fiskalne politike, Vlada Tuzlanskog kantona je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja restiktivne politike javne potrošnje u periodu 2014. – 2016. godine.

##### 5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

Budžetski korisnici Tuzlanskog kantona su imali obavezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu finansija svoje Tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika. Cilj ovih tabela je da budžetskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2014. – 2016. godina tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2014. godinu i za naredne dvije godine, u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika.

Ministarstvo finansija je izvršilo pregled i analizu podataka dostavljenih od strane korisnika i na osnovu istih, vodeći računa o raspoloživosti prihoda, te dalo preporuke o gornjim granicama potrošnje za svaki razdio, što predstavlja ograničenje za zahtjeve korisnika koji će biti dostavljeni kasnije u budžetskom ciklusu.

Kvalitet informacija u Tabelama pregleda prioriteta za 2014.- 2016. godinu dostavljenih od strane budžetskih korisnika još uvijek nije blizu optimalnog nivoa, pogotovo u smislu mjerjenja rezultata rada i učinkovitosti programa. Postoji značajna razlika u kvalitetu informacija koje su dostavljali budžetski korisnici. Treba napomenuti da je određeni broj podnešenih zahtjeva u programskom formatu, dostavljen sa tehničkim greškama ili nepotpunim podacima, te da je Ministarstvo finansija iste vraćala korisnicima sa uputama o ispravkama, kao i da je korisnicima pružena dodatna pomoć prilikom ispravki.

Manji budžetski korisnici su sve aktivnosti skupili u jedan program, dok su veći budžetski korisnici uglavnom programsku strukturu poistovjetili sa organizacijom, definisanu svako odjeljenje kao poseban program.

Najvažniji element programskog budžeta je mjeru učinka. Ujedno, ovo predstavlja i najteži element prilikom izrade programskega budžeta. Mjere učinka su pokazatelji uspješnosti programa budžetskog korisnika. To su mjerljivi, trajni pokazatelji ostvarenih direktnih rezultata i krajnjih efekata aktivnosti budžetskog korisnika.

Osnovni problem koji se javio kod pokušaja identifikacije indikatora učinka jeste nedostatak podataka - kako historijskih podataka o direktnim rezultatima aktivnosti budžetskih korisnika (uslijed nepostojanja internog sistema praćenja rada u okviru samih budžetskih korisnika), tako i statističkih podataka na osnovu kojih bi se pratilo ostvarenje krajnjih rezultata pojedinih programa.

Stoga će budžetskim korisnicima biti potreban duži period da formiraju baze podataka, prije nego što budu u mogućnosti u potpunosti i precizno mjeriti učinke svojih aktivnosti. Ono što je bitno za budžetske korisnike je identifikovanje adekvatnih pokazatelja uspješnosti za svaki program, kako bi u narednom periodu počeli sakupljati relevantne podatke za praćenje istih.

Sljedeći korak u zvaničnom uvođenju programskog budžetiranja kao sastavnog dijela usvojenih budžeta u BiH treba biti implementacija informacionog sistema za budžetsko planiranje, koje će omogućiti automatiziran proces pripreme budžeta po ekonomskoj i programskoj klasifikaciji i kontrolu izvršenja budžeta po ekonomskoj i programskoj klasifikaciji. Puna implementacija programskog budžeta trebala bi omogućiti efikasniju, učinkovitiju i transparentniju potrošnju javnih sredstava.

### 5.3. Predloženi prioriteti potrošnje

Budžetski korisnici u svojim zahtjevima uglavnom nadmašuju nivo raspoloživih sredstava, stoga se vlade širom svijeta suočavaju sa dilemom zahtjeva za sredstvima za programe i usluge koje treba odobriti. Tako ni Vlada Tuzlanskog kantona nije izuzetak u tom smislu. Suočena sa zahtjevima budžetskih korisnika i prioritetima koji prevazilaze nivo raspoloživih sredstava, Vlada Tuzlanskog kantona je obavezna da donosi odluke o tome koje su njene najvažnije prioritetne politike. Po mogućnosti, ovi prioriteti bi trebali biti uskladjeni sa srednjoročnim i dugoročnim društvenim i ekonomskim ciljevima razvojnih politika.

U ovom poglavlju su sadržane preporuke Ministarstva finansija Tuzlanskog kantona o srednjoročnim budžetskim prioritetima i početnim budžetskim ograničenjima za 2014. godinu, koje su zasnovane na analizi koju je sproveo Odjeljenje za planiranje budžeta Ministarstva finansija. Analiza uzima u obzir informacije budžetskih korisnika po pitanju prioritetnih politika za naredni period i indikativnih procjena sredstava potrebnih za funkcionisanje budžetskih korisnika. S obzirom da se radi o preporukama zasnovanim na analizi raspoloživih podataka, donošenje konačnih odluka (plafona) je odgovornost Vlade Tuzlanskog kantona.

Početne gornje granice rashoda za 2014., 2015. i 2016. godinu uglavnom su namijenjene za osiguranje realnog okvira unutar kojeg resorci ministarstva i ostali budžetski korisnici mogu razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima za narednu fiskalnu godinu. Ministarstvo finansija će poslati budžetske instrukcije br. 2 koje će resornim ministarstvima i budžetskim korisnicima predložiti dalje smjernice za pripremu njihovih detaljnijih budžetskih zahtjeva za 2014. godinu.

U strukturi potrošnje za 2014. godinu po funkcionalnim sektorima najveće učešće u Budžetu Tuzlanskog kantona čine društvene usluge sa 62,37%, od čega se na aktivnosti obrazovanja odnosi 77,89%, koje u ukupnom budžetu učestvuju 48,58%, što se vidi iz Tabele br. 4.: Konsolidovana potrošnja po funkcionalnim sektorima za period 2012-2016. godina, Dodatak 1.

U Dodatku 1. su date konsolidovane tabele prihoda i potrošnje Budžeta Tuzlanskog kantona, općina i vanbudžetskih fondova Tuzlanskog kantona, a u Dodatku 2. Okvirna konsolidovana budžetska i fiskalna tabela za Budžet Tuzlanskog kantona, općine i vanbudžetske fondove za period 2012.-2016. godina.

S obzirom da se projekcije rashoda budžeta u narednom srednjoročnom periodu moraju ukloniti u raspoložive prihode, neophodan je nastavak politike restriktivne budžetske potrošnje, što uključuje:

- Ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plata i naknada.
- Ograničavanje rasta i veća kontrola utroška sredstava za materijal i usluge.
- Restriktivno planiranje i veća kontrola tekućih i kapitalnih transfera.
- Planiranje nabavke stalnih sredstava na nivou minimalnih sredstava potrebnih za funkcionisanje budžetskih korisnika.

**UKUPNI PRIHODI, PRIMICI, RASHODI, IZDACI I FINANSIRANJE  
I POČETNA BUDŽETSKA OGRANIČENJA KORISNIKA  
BUDŽETA TUZLANSKOG KANTONA ZA PERIOD 2014.-2016. GODINA**

**PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE**

EKON. KOD	NAZIV	Izvršenje 2012.	Izmjene i dopune Plana 2013.	Projekcija			Index 4/3	Index 5/4	Index 6/5
				2014.	2015.	2016.			
<b>1</b>	<b>UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (I+II+III):</b>	<b>298.296.356,46</b>	<b>412.677.755,73</b>	<b>350.249.592,37</b>	<b>353.010.717,49</b>	<b>353.921.866,13</b>	<b>84,87</b>	<b>100,79</b>	<b>100,26</b>
<b>I BUDŽETSKA SREDSTVA (A+B+C+D)</b>		<b>266.121.005,79</b>	<b>358.530.269,79</b>	<b>296.543.367,43</b>	<b>302.161.860,80</b>	<b>302.930.539,33</b>	<b>82,71</b>	<b>101,89</b>	<b>100,25</b>
<b>710000 A. Porezni prihodi ukupno:</b>		<b>245.335.821,96</b>	<b>254.465.473,71</b>	<b>236.480.335,00</b>	<b>259.951.315,00</b>	<b>268.556.444,00</b>	<b>92,93</b>	<b>109,93</b>	<b>103,31</b>
711700 1.Prihodi od indirektnih poreza	204.147.380,84	209.713.916,71	191.960.754,00	213.472.920,00	219.768.065,00	91,53	111,21	102,95	
711100 2. Porez na dobit preduzeća	14.781.163,34	15.489.000,00	15.107.687,00	15.621.349,00	16.246.203,00	97,54	103,40	104,00	
715000 3. Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze po osnovu poreza na promet dobara i usluga)	553.415,09	830.767,00	138.352,00	69.176,00	34.588,00	16,65	50,00	50,00	
716000 i 4.Porez na dohodak (uključujući zaostale uplate poreza na plaće)	25.798.796,67	28.401.939,00	29.256.884,00	30.778.241,00	32.501.823,00	103,01	105,20	105,60	
719000 5. Ostali porezi	45.834,20	22.917,00	11.458,00	5.729,00	2.865,00	50,00	50,00	50,01	
777000 6. Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	9.231,82	6.934,00	5.200,00	3.900,00	2.900,00	74,99	75,00	74,36	
<b>720000 B. Neporezni prihodi ukupno:</b>	<b>18.506.963,39</b>	<b>10.562.998,01</b>	<b>9.215.788,09</b>	<b>9.153.195,09</b>	<b>9.079.072,09</b>	<b>87,25</b>	<b>99,32</b>	<b>99,19</b>	
721000 1.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	7.893.450,75	7.062.862,36	5.824.550,88	5.824.550,88	5.824.550,88	82,47	100,00	100,00	
722000 2.Naknade i takse	2.894.928,27	2.887.011,27	2.846.705,00	2.846.705,00	2.846.705,00	98,60	100,00	100,00	
723000 3. Novčane kazne (neporezne prirode)	7.718.584,37	613.124,38	544.532,21	481.939,21	407.816,21	88,51	88,51	84,62	
<b>813000 C. Primici</b>	<b>2.278.220,44</b>	<b>9.375.937,79</b>	<b>3.288.824,19</b>	<b>3.456.328,16</b>	<b>3.651.536,48</b>	<b>35,08</b>	<b>105,09</b>	<b>105,65</b>	
<b>814000 D. Finansiranje</b>	<b>0,00</b>	<b>84.125.860,28</b>	<b>47.558.420,15</b>	<b>29.601.022,55</b>	<b>21.643.486,76</b>	<b>56,53</b>	<b>62,24</b>	<b>73,12</b>	
<b>II NAMJENSKA SREDSTVA, GRANTOVI, DONACIJE I PRIMICI PO OSNOVU ESCROW RAČUNA</b>	<b>15.501.928,21</b>	<b>34.176.447,69</b>	<b>26.374.402,00</b>	<b>23.501.062,00</b>	<b>23.517.202,00</b>	<b>77,17</b>	<b>89,11</b>	<b>100,07</b>	
<b>III PRIHODI PO OSNOVU VLASTITE DIELATNOSTI-VLASTITI PRIHODI</b>	<b>16.673.422,46</b>	<b>19.971.038,25</b>	<b>27.331.822,94</b>	<b>27.347.794,69</b>	<b>27.474.124,80</b>	<b>136,86</b>	<b>100,06</b>	<b>100,46</b>	









































**Dodatak 1 : Konsolidovane tabele za Budžet Tuzlanskog kantona, općine i vanbudžetske fondove za period 2014.-2016.godina**

**Tabela 1 : Projekcije poreznih i neporeznih prihoda za Kantona,općine i vanbudžetske fondove (VBF) u mil. KM**

	Izvršenje			Plan			Projekcije													
	2012. godina			2013. godina			2014. godina			2015. godina			2016. godina							
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine														
<b>I BUDŽETSKA SREDSTVA (A+B+C+D)</b>	266,1	117,1	212,2	595,4	358,5	123,8	221,6	704,0	296,5	113,2	227,8	637,5	302,2	117,5	230,0	649,6	302,9	119,8	237,6	660,3
<b>A. Poreski prihodi</b>	245,3	68,5	194,3	508,1	254,5	69,1	204,9	528,5	236,5	69,1	205,3	510,9	259,9	72,8	212,5	545,2	268,5	74,8	221,4	564,8
Prihodi od indirektnih poreza	204,1	43,4	0,0	247,5	209,7	43,8	0,0	253,5	192,0	43,0	0,0	234,9	213,5	46,5	0,0	259,9	219,8	47,7	0,0	267,4
Porez na dobit	14,8	0,3	0,0	15,1	15,5	0,3	0,0	15,8	15,1	0,2	0,0	15,3	15,6	0,1	0,0	15,8	16,2	0,1	0,0	16,4
Domaći porezi na dobra i usluge	0,6	0,1	0,0	0,6	0,8	0,1	0,0	0,9	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Porez na dohodak(zaostale upl.poreza na plaće)	25,8	15,9	0,0	41,7	28,4	15,5	0,0	43,9	29,3	16,1	0,0	45,3	30,8	16,7	0,0	47,5	32,5	17,3	0,0	49,8
Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Doprinos za socijalnu zaštitu	0,0	0,0	194,3	194,3	0,0	0,0	204,9	204,9	0,0	0,0	205,3	205,3	0,0	0,0	212,5	212,5	0,0	0,0	221,4	
Porez na imovinu	0,0	8,7	0,0	8,7	0,0	9,5	0,0	9,5	0,0	9,8	0,0	9,8	0,0	9,4	0,0	9,4	0,0	9,6	0,0	
Ostali porezi	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
<b>B. Neporeski prihodi</b>	<b>18,5</b>	<b>37,3</b>	<b>17,9</b>	<b>73,7</b>	<b>10,6</b>	<b>52,2</b>	<b>16,7</b>	<b>79,5</b>	<b>9,2</b>	<b>43,0</b>	<b>22,5</b>	<b>74,6</b>	<b>9,2</b>	<b>43,6</b>	<b>17,5</b>	<b>70,2</b>	<b>9,1</b>	<b>43,9</b>	<b>16,2</b>	<b>69,1</b>
Naknade itakse	2,9	33,4	17,3	53,6	2,9	45,0	14,4	62,3	2,8	38,1	14,4	55,3	2,8	38,2	14,8	55,9	2,8	37,8	15,4	56,1
Novčane kazne	7,7	0,1	0,3	8,1	0,6	0,1	0,0	0,7	0,5	0,1	6,1	6,7	0,5	0,1	0,0	0,6	0,4	0,1	0,0	0,5
Ostali neporeski prihodi	7,9	3,8	0,3	11,9	7,1	7,1	2,3	16,5	5,8	4,8	2,0	12,6	5,8	5,4	2,6	13,8	5,8	5,9	0,8	12,5
<b>C. Primici</b>	<b>2,3</b>	<b>1,5</b>	<b>0,0</b>	<b>3,9</b>	<b>9,4</b>	<b>1,4</b>	<b>0,0</b>	<b>10,8</b>	<b>3,3</b>	<b>1,0</b>	<b>0,0</b>	<b>4,3</b>	<b>3,5</b>	<b>1,0</b>	<b>0,0</b>	<b>4,5</b>	<b>3,7</b>	<b>1,0</b>	<b>0,0</b>	<b>4,7</b>
<b>D. Finansiranje</b>	<b>0,0</b>	<b>9,8</b>	<b>0,0</b>	<b>9,8</b>	<b>84,1</b>	<b>1,1</b>	<b>0,0</b>	<b>85,2</b>	<b>47,6</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>47,7</b>	<b>29,6</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>29,7</b>	<b>21,6</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>21,8</b>
<b>II NAMJENSKA SREDSTVA, GRANTOVI I DONACIJE</b>	<b>15,5</b>	<b>10,9</b>	<b>5,9</b>	<b>32,3</b>	<b>34,2</b>	<b>15,0</b>	<b>5,0</b>	<b>54,2</b>	<b>26,4</b>	<b>13,3</b>	<b>0,0</b>	<b>39,6</b>	<b>23,5</b>	<b>12,7</b>	<b>7,9</b>	<b>44,1</b>	<b>23,5</b>	<b>12,6</b>	<b>9,0</b>	<b>45,1</b>
<b>III PRIHODI PO OSNOVU VLASTITE DJELATNOSTI-VLASTITI PRIHODI</b>	<b>16,7</b>	<b>4,5</b>	<b>0,0</b>	<b>21,2</b>	<b>20,0</b>	<b>11,4</b>	<b>0,0</b>	<b>31,4</b>	<b>27,3</b>	<b>2,8</b>	<b>0,0</b>	<b>30,1</b>	<b>27,3</b>	<b>2,6</b>	<b>0,0</b>	<b>30,0</b>	<b>27,5</b>	<b>3,4</b>	<b>0,0</b>	<b>30,9</b>
<b>IV SREDOVINA REZERVE IZ PRETHODNOG PERIODA</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>1,1</b>	<b>0,0</b>	<b>1,1</b>	<b>0,0</b>											
<b>UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (I+II+III+IV)</b>	<b>298,3</b>	<b>132,5</b>	<b>218,1</b>	<b>648,8</b>	<b>412,7</b>	<b>151,3</b>	<b>226,7</b>	<b>790,6</b>	<b>350,2</b>	<b>129,3</b>	<b>227,8</b>	<b>707,2</b>	<b>353,0</b>	<b>132,8</b>	<b>237,9</b>	<b>723,7</b>	<b>353,9</b>	<b>135,8</b>	<b>246,6</b>	<b>736,3</b>

**Tabela 2 : Budžetske procjene po ekonomskoj klasifikaciji za period 2012.-2016. godina u mil. KM**

	Izvršenje				Plan				Projekcije				2016. godina				
	2012. godina				2013. godina				2014. godina				2015. godina				
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno													
Bruto plaće naknade	183,0	38,9	4,4	226,3	192,3	41,3	4,8	238,3	195,4	41,1	4,8	241,3	196,4	41,6	4,8	242,9	197,3
Doprinosi poslodavca	18,7	3,4	0,4	22,5	19,1	3,6	0,5	23,1	19,2	3,6	0,5	23,3	19,3	3,7	0,5	23,5	19,4
Izdaci za materijal i usluge	30,1	37,6	185,4	253,1	36,3	37,6	190,6	264,5	40,3	34,9	190,6	265,8	40,4	35,2	197,3	272,9	40,4
Tekući transferi	64,6	23,1	26,1	113,9	69,5	22,5	28,7	120,8	69,0	22,0	31,0	121,9	68,5	22,4	33,5	124,4	68,5
Kapitalni transferi	4,8	5,1	0,0	9,9	19,7	6,1	0,0	25,8	3,1	4,4	0,0	7,4	3,1	4,8	0,0	7,9	3,1
Izdaci za kamate i ostale naknade	0,8	0,5	0,0	1,3	0,9	0,7	0,0	1,6	4,5	0,6	0,0	5,1	4,5	0,5	0,0	5,1	4,6
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	5,3	30,3	0,3	35,8	3,2	34,4	1,1	38,7	8,5	16,1	0,6	25,2	8,4	18,1	0,6	27,1	8,4
Izdaci za finansijsku imovinu	2,3	0,0	0,0	2,3	7,9	0,0	0,0	7,9	5,3	0,0	0,0	5,3	2,9	0,0	0,0	2,9	0,0
Finansiranje-izdaci za opiplatu dugova	3,3	1,1	0,0	4,4	3,5	5,1	0,0	8,7	5,0	6,0	0,0	11,0	9,4	5,9	0,0	15,3	9,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	1,9	0,0	0,7	1,1	1,7	0,0	0,7	1,1	0,7	0,0	0,7	1,1
<b>UKUPNO</b>	<b>312,9</b>	<b>138,8</b>	<b>216,6</b>	<b>669,4</b>	<b>352,4</b>	<b>152,2</b>	<b>226,7</b>	<b>731,3</b>	<b>350,2</b>	<b>129,2</b>	<b>228,5</b>	<b>707,9</b>	<b>353,0</b>	<b>132,8</b>	<b>237,8</b>	<b>723,7</b>	<b>353,9</b>
															<b>135,8</b>	<b>246,6</b>	<b>736,3</b>

**Tabela 3 : Ukupni troškovi plata i naknada troškova zaposlenih u Kantonu, općinama i vanbudžetskim fondovima**

		Ostvareno 2012. godina	Plan 2013. godina	2014. godina	2015. godina	2016. godina	Projekcije Iznos u KM
<b>Tuzlanski kanton</b>							
Ukupne bruto plaće,doprinosi poslodavca i naknade troškova zaposlenih	201.711.349,66	211.332.620,80	214.629.557,06	215.743.187,18	216.679.362,82		
<b>Općine Tuzlanskog Kantona</b>							
Ukupne bruto plaće,doprinosi poslodavca i naknade troškova zaposlenih	42.219.463,00	44.897.175,00	44.724.970,37	45.308.811,22	45.728.263,62		
<b>Vanbudžetski fondovi</b>							
Ukupne bruto plaće,doprinosi poslodavca i naknade troškova zaposlenih	4.859.053,00	5.250.313,00	5.251.560,00	5.355.724,00	5.497.170,00		

**Tabela 4: Konsolidovana potrošnja po funkcionalnim sektorima za period 2012-2016. godine u mil. KM**

Sektor / funkcija	Izvršenje					Plan					Projekcije				
	2012. godina					2013. godina					2014. godina				
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF
<b>I OPĆE VLADINE USLUGE</b>	85,3	73,4	0,0	158,7	101,0	72,0	0,0	173,0	99,2	68,2	0,0	167,4	97,1	70,1	0,0
Aktivnosti općih javnih službi	16,9	66,3	0,0	83,2	25,7	60,0	0,0	85,7	22,2	59,2	0,0	81,4	19,7	61,0	0,0
Aktivnosti odbrane	1,2	4,6	0,0	5,8	2,4	7,0	0,0	9,4	2,6	5,3	0,0	7,9	2,3	5,3	0,0
Aktivnosti javnog reda i sigurnosti	67,2	2,6	0,0	69,8	72,9	5,0	0,0	77,9	74,4	3,7	0,0	78,1	75,1	3,8	0,0
<b>II DRUŠTVENE USLUGE</b>	195,0	52,5	216,2	463,8	218,2	58,9	224,7	501,8	215,3	45,1	226,8	487,2	215,9	46,2	235,5
Aktivnosti obrazovanja	152,2	4,1	0,0	156,3	158,0	4,7	0,0	162,6	167,7	4,5	0,0	172,3	168,3	4,5	0,0
Aktivnosti zdravstva	0,4	0,0	196,0	196,3	0,4	0,1	202,4	202,9	0,4	0,0	202,4	202,8	0,4	0,0	209,5
Aktivnosti socijalnog osiguranja	37,0	6,2	20,3	63,5	38,1	6,6	22,3	67,0	38,1	5,7	24,4	68,2	38,1	5,9	26,0
Stambeno - komunalne aktivnosti	1,8	35,8	0,0	37,7	17,9	40,7	0,0	58,6	5,2	28,3	0,0	33,4	5,2	29,0	0,0
Kultume, rekreacione i religijske akt.	3,6	6,4	0,0	10,0	3,9	6,8	0,0	10,7	3,9	6,5	0,0	10,5	4,0	6,8	0,0
<b>III EKONOMSKIE USLUGE</b>	17,7	8,3	0,0	26,0	17,8	12,6	0,0	30,4	18,7	8,5	0,0	27,2	18,7	9,1	0,0
Aktivnosti vezane za energiju i gorivo	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Aktivnosti vezane za poljoprivredu	13,6	0,4	0,0	14,0	14,2	0,6	0,0	14,8	15,2	0,5	0,0	15,6	15,2	0,5	0,0
Aktivnosti rudarstva i mineralnih resursa, proizvodnje i graditeljstva	1,9	5,3	0,0	7,2	1,5	7,6	0,0	9,1	1,5	3,7	0,0	5,2	1,5	3,8	0,0
Aktivnosti prometa i komunikacija	0,5	1,3	0,0	1,8	0,8	1,8	0,0	2,6	0,8	3,1	0,0	3,8	0,8	3,6	0,0
Ostale ekonomske aktivnosti	1,7	1,3	0,0	3,0	1,3	1,5	0,0	2,8	1,3	1,2	0,0	2,5	1,3	1,2	0,0
<b>IV OSTALE USLUGE ( Rashodi neklasificirani po glavnim grupama)</b>	11,6	4,5	0,4	16,5	12,0	8,7	2,0	22,7	11,9	7,4	1,8	21,0	11,9	7,4	2,3
<b>UKUPNA POTOŠNJA</b>	309,6	138,8	216,6	665,0	348,9	152,2	226,7	727,8	345,2	129,2	228,5	702,8	343,6	132,9	237,8

**Dodatak 2 :Okvirna konsolidovana budžetska i fiskalna tabela za Budžet Tuzlanskog kantona,općine i vanbudžetske fondove za period 2012.-2016. godina**

	Izvršenje 2012	Plan 2013.	Plan 2014.	Projekcije 2015.	Iznos u KM 2016.
<b>UKUPNI PRIHODI , PRIMICI I FINANSIRANJE</b>					
Budžet Kantona	<b>648.964.375,46</b>	<b>789.757.605,73</b>	<b>708.053.137,37</b>	<b>723.781.384,49</b>	<b>736.368.297,13</b>
Općine Tuzlanskog kantona	298.296.356,46	412.677.755,73	350.249.592,37	353.010.717,49	353.921.866,13
Vanbudžetski fondovi	132.507.060,00	150.332.290,00	129.289.060,00	132.890.890,00	135.830.960,00
1. Zavod zdravstvenog osiguranja	218.160.959,00	226.747.560,00	228.514.485,00	237.879.777,00	246.615.471,00
2. JU Služba za zapošljavanje	196.289.578,00	202.409.685,00	202.409.685,00	209.494.022,00	218.292.771,00
3. Agencija za privatizaciju	21.464.858,00	22.317.875,00	24.350.800,00	26.055.755,00	27.867.600,00
	406.523,00	2.020.000,00	1.754.000,00	2.330.000,00	455.100,00
<b>UKUPNI RASHODI , IZDACI I FINANSIRANJE</b>					
Budžet Kantona	<b>668.413.756,22</b>	<b>731.449.896,65</b>	<b>708.053.132,97</b>	<b>723.781.386,86</b>	<b>736.380.877,13</b>
Općine Tuzlanskog kantona	312.900.799,22	352.448.136,65	350.249.592,37	353.010.717,49	353.921.866,13
Vanbudžetski fondovi	138.877.943,00	152.254.200,00	129.289.055,60	132.890.892,37	135.843.540,00
1. Zavod zdravstvenog osiguranja	216.635.014,00	226.747.560,00	228.514.485,00	237.879.777,00	246.615.471,00
2. JU Služba za zapošljavanje	195.954.753,00	202.409.685,00	202.409.685,00	209.494.022,00	218.292.771,00
3. Agencija za privatizaciju	406.523,00	2.020.000,00	1.754.000,00	2.330.000,00	455.100,00